

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.382/2018/5.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Generál Ivett ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - a dr. Stugner Ágnes ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2018. március 28. napján kelt 14.P.20.213/2017/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. és 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 15.000,- (Tizenötezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes a szerzője a **(cég 1)** kiadásában 2008-ban megjelentetett **(könyv címe)** című, **(könyv alcíme)** alcímű szakmai nyelvoktató kiadványnak. A szerző és a kiadó között létrejött szerződés 6.1. pontja szerint a felperest az eladott példányokból befolyt összeg 50 %-a illette meg. Ára kereskedelmi forgalomban 9.345,- Ft volt. Az értékesítésben részt vett a **(cég 2)** is.

Az alperes a kiadványt a **(cég 2)**-n keresztül szerezte meg, majd az alperes humán menedzsere azt elektronikus formában átadta egy **(város 1 neve)**-i nyomdásznak és abból 300 db-ot rendelt. Az elkészült és alperes rendelkezésére bocsátott anyag az eredeti mű borítóját és ISBN számát nem tartalmazta, annak a nyomdász tervezett borítót. Címe **(könyv módosított címe)** lett, példányait az alperes munkavállalói kapták meg.

Ezt követően az alperes humán menedzsere a felperes hozzájárulása nélkül az angol-magyar nyelvű kiadványt 2012 októberében lefordíttatta a **(cég 3)**-al francia nyelvűre, majd ennek elektronikus változatát szintén átadta az angol nyelvű verziót készítő **(város 1 neve)**-i nyomdásznak, 300 db-ot rendelve belőle. A francia nyelvű szótár tipográfiáját, betűtípusát, szerkezeti felépítését, formátumát és jellegét tekintve is átvette az angol nyelvű szótár megjelenését.

A francia nyelvű fordítás költsége 120.000,- Ft + 27 % ÁFA volt, melyet az alperes megfizetett. A példányok előállítási költsége összesen 205.740,- Ft volt.

A felperes és kiadója feljelentése alapján a NAV Dél-alföldi Regionális Igazgatósága nyomozást indított az ügyben, melynek során az alperes munkavállalóitól összegyűjtött és még nem kiadott 293 db francia nyelvű kiadványt lefoglalt. A **(város 1 neve)**-i Járásbíróság a 3.B.90/2014/26. számú jogerős ítéletével az alperes humán menedzsere a szerzői jogok megsértése vétségében bűnösnek mondta ki.

Az angol nyelvű kiadványokat illetően a **(város 2 neve)**-i Törvényszéken 17.P.20.111/2013., majd másodfokon a Szegedi Ítéltáblán Pf.II.20.019/2015. számon folyt per. A jogerős döntés megállapította, hogy az alperes megsértette jelen per felperesének szerzői jogát a kamionos angol nyelvű kiadvány sajátjakénti megjelentetésével, eltiltotta a további jogsértéstől, ekörben több nyelvre való lefordításától, valamint elégtételadásra és adatszolgáltatásra kötelezte. Az objektív szankciókon túl kötelezte a kiadónak mint II. rendű felperesnek 2.579.400,- Ft és késedelmi kamatai megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperes kártérítési felelőssége kapcsán kifejtette, a felperesi kiadvány jogszerűtlen felhasználásával okozati összefüggésben a kiadónak okozott károkért felelősséggel tartozik. A kiadó elmaradt jövedelmét abban az összegben határozta meg, amelyre szert tehetett volna, ha az alperes a kiadványokat a szerzői jogok sérelme nélkül jogszerűen rendeli meg. Így 300 db angol nyelvű szótár ellenértékét vette alapul, darabonként 9.345,- Ft-ban fogadva el azt, ami a meghirdetett ár, melyből levonta az előállítás 747,- Ft-os költségét. Rámutatott, a jogszerűtlen felhasználással okozott kár az a tényleges vagyonsökkenés vagy jövedelemkiesés, ami a jogsértéssel okozati összefüggésbe hozható. Szükségtelennek ítélte a szótár forgalmi értékének szakértői bizonyítását a kiadvány kereskedelmi forgalomba kerülése miatt. Jelen per felperesének az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a francia nyelvű szótár tekintetében előterjesztett kártérítési követelését az ítéltábla meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősítette, így ebben a körben jogerős ítéleti döntés nem született.

A jelen eljárásban kirendelt Szerzői Jogi Szakértő Testület SZJSZT-34/17. számú szakértői véleményében (15., 17. szám) megállapította, hogy a francia nyelvű kiadványok a szerzői vagyoni jogok megsértésével készültek el. A szerzői jogi jogsértés károsultja a felperes, akinek a sérelme az alapul vett mű jogsértő fordításához és többszörözéséhez kapcsolódik. Őt mint író a lehetséges hasznosításban, a többszörözési, átdolgozási jogok engedélyezésének fejében megillető jogdíjban, az így kieső jövedelemben érhetve vagyoni kár. A hátrány lényegében elmaradt licencdíjhoz hasonlítható, azzal összevetve lehetséges megállapítani. Kiindulópont az az elmaradt bevétel, amelyet a szerző a felhasználás jogszerű engedélyezése esetén elérhetett volna. A licencdíj mértékét befolyásolhatja a várható igény, a mű hiánypótló jellege, a befektetett szakmai munka és az egyéb ráfordítások. De hatással lehetnek rá az esetleges egyéb megjelenési formák, további kiadások és a sorozattá bővítés lehetősége. A mű hasznosíthatóságát jelzi a francia nyelvre fordítás. A szakértő a szerzői művek royalty értékét 5-20 % között határozta meg azzal, hogy a felek szabadon állapodhatnak meg a díjazásról és annak nem feltétlenül kell a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel arányban állnia. Az SZJSZT általában követett gyakorlata szerint engedély hiányában szerzői díjként a könyv ÁFA nélkül számított eladási árának 7-10 %-át szokták alapul venni.

A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes jogsértést követett el, amikor munkavállalója révén az eredeti szerzői mű szerzői engedély nélküli átdolgozását és lefordíttatását megrendelte. Kérte a további jogsértéstől eltiltani, kötelezni a jogsértő magatartás abbahagyására, a lefordított francia nyelvű példányok kiadására, valamint adatszolgáltatásra a jogsértéssel érintett dolgok vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, teljesítésében résztvevőkről. Mindezeket felül 1.401.750,- Ft kártérítést követelt késedelmi kamatokkal növelten. Az összeget egy példány 9.345,- Ft-os eladási árát 300 példányra vetítve határozta meg úgy, hogy korábbi kiadói szerződése alapján annak 50 %-ával számolt. A jogalap tekintetében a szerzői jogról szóló 1994. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 4. §-ára, 12. § (2) bekezdésére, 29. §-ára, 94. §-ára, valamint az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 348. § (1) bekezdésére hivatkozott. Előadta, hogy az alperes a francia változatot online értékesítette az angollal egyező áron, melyből 300 darabot készítettett.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a francia nyelvű példányokat a NAV lefoglalta, így azokat nem tudja kiadni. Vitatta a kártérítés jogalapját és

összecszerőségét is hangsúlyozva, hogy a francia nyelvű kiadványokra nézve a felperes és kiadója között nem volt szerződéses kapcsolat, ezért az angol nyelvű példányokra létrejött szerződés 6.1. pontja nem alkalmazható. Kiemelte, francia nyelvű szótárt a jogsértésig a felperes egyáltalán nem készített, az alperes volt az, aki a fordítást megrendelte, így ennek költsége is nála jelentkezett. Érvelt azzal is, hogy a perben a felperes nem bizonyította sem kárának bekövetkeztét, sem annak esetleges mértékét. Azt nem vitatta, hogy a fordításhoz nem kérte a felperes hozzájárulását. Az érték meghatározása kapcsán utalt a kisebb keresletre és az SZJSZT 17/2004. számú határozatában írt 7-10 %-os mértékre. Megjegyezte, 293 példányt tőle 2013-ban lefoglaltak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes jogsértést követett el, amikor az alkalmazásában álló munkavállalója révén az eredeti szerzői mű szerzői engedély nélkül történő átdolgozását és francia nyelvre történő lefordíttatását megrendelte. Kötelezte az alperest a jogsértő magatartás abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől. Kötelezte továbbá 192.540,- forint és ennek 2012. október 2. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a peradatok alapján kétséget kizáróan azt lehetett megállapítani, hogy az alperes a felperes hozzájárulásának és engedélyének hiányában használta fel, dolgozta át, vagyis fordíttatta le francia nyelvre és a neve feltüntetése nélkül sokszorosította további 300 példányban a perbeli kiadványt, ezzel megsértette a felperes szerzői jogait, amelyet a Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleménye is megerősített. Az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti jogkövetkezményeket emiatt alkalmazta, nem találta azonban megalapozottnak a felperes adatszolgáltatás iránti igényét, mivel a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság előtt folyamatban volt büntetőeljárásban minden szolgáltatni kért adat rendelkezésre állt.

Az Szjt. 94. § (2) bekezdése szerinti szankció kapcsán nem osztotta az alperes azon hivatkozását, hogy a felperes nem bizonyította kárának bekövetkeztét. Álláspontja szerint ennek ténye igazolt, figyelemmel az SZJSZT szakvéleményében foglaltakra is, miszerint a kár abban ragadható meg, hogy a felperes művének fordításához és idegen nyelven történő felhasználásához nem kérték meg az engedélyt. A felperest, mint író-t a lehetséges hasznosításban, a többszörözési, átdolgozási jogok engedélyezésének fejében megillető jogdíj elmaradásával, az így kieső jövedelemmel érthette vagyoni kár. Mértéke meghatározásánál abból indult ki, hogy a kiadványt a jogsértés elkövetésének idején francia nyelven is legalább olyan piaci áron lehetett volna értékesíteni, mint az angol nyelvűt. A keresetet igazolja magának az alperesnek az a magatartása, hogy még engedély nélkül is indokoltan tartotta a kiadvány francia nyelvű változatának elkészítését 300 példányban. Az SZJSZT szakvéleményében foglaltakat figyelembe véve szerzői díjként, egy példány árának a költségek (1.194,- Ft) levonása után számított értéke 10 %-át alapul véve az elmaradt jogdíj mértékét 300 darabra összesen 192.540,- forintban állapította meg, ami a felperes kárával azonos.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatását és a marasztalás összegének 385.080,- forintra történő felemelését kérte. Álláspontja szerint az őt megillető jogdíj mértékét az elsőfokú bíróság rendkívül alacsony összegben határozta meg, 10 %-ban, holott a szakértői vélemény a szerzői művek royalty értékének felső határát 20 %-ban állapította meg. Kiemelte, az előzményi perben a bíróság a felperes és a **(cég 1)** közötti kiadói szerződést, a piaci gyakorlatot vette alapul, ezzel szemben most a royalty meghatározásánál a szerződéses mértéket figyelmen kívül hagyta. Ugyancsak nem kellő súllyal értékelte, hogy az alperes a munkavállalója révén bűncselekményt követett el. Véleménye szerint nem mellőzhető annak figyelembevétele sem, hogy a felperes a fordítást alacsonyabb ráfordítással is elkészíthette volna, ráadásul a lektorálására sem volt lehetősége.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek helyes indokai szerinti helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen és teljeskörűen állapította meg, az ítéletből levont jogi következtetéseivel és indokaival is mindenben egyetért, ezért ítéletét helyes indokai szerint, a Pp. 254. § (3) bekezdése és 253. § (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselőjével összefüggő eljárási költségeit megtéríteni, amelyet az ítéletből a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett képviselői tevékenységgel és a fellebbezési értékkel arányban állóan állapított meg.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

A másodfokú eljárásban a szerzői jogi jogsértés ténye már nem volt vitatott, a jogvita tárgyát kizárólag a felperes kártérítési igénye képezte (Pp. 228. § (4) bekezdés). Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az SZJSZT 17/2004. szakértői véleménye alapján, hogy azokban az esetekben, amelyekben engedély hiányában valósul meg a szerzői jogi jogsértés, szerzői díjként a könyv ÁFA nélkül számított eladási árának 7-10 %-át szokták alapul venni, míg azokban az esetekben, amikor a bevételekből való részesedést előíró ún. „royalty” jellegű díjazás kap a szerző, annak mértéke ugyanezen ár 5-20 %-a (lásd: Complex CD Jogtár Nagykommentár az Szjt. 74/A. §-ához 1/b) pont). A perbeli esetben a felperes és a kiadója közötti angol nyelvű kiadványra vonatkozó szerződés 6.1. pontjának rendelkezései irrelevánsak figyelemmel arra, hogy a jogsértés időpontjában a felperes francia nyelvű kiadványt nem készített és erre szerződése sem volt a kiadójával. Ennek hiányában helyesen és okszerűen mérlegelte (Pp. 206. § (1) bekezdés) az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, kellő súllyal figyelembe véve a szakvélemény megállapításait, iránymutatásait, felülmérlegelésre ezért az ítéletből nem látott indokot.

Szeged, 2018. november 27.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bálint Attila s.k. . Tolna András s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

bíró